

The background features a large white triangle with a halftone dot pattern, centered on a background of three horizontal bands: red at the top, yellow in the middle, and purple at the bottom. Behind the triangle are stylized, overlapping gears in red, yellow, and purple. To the right, there are stylized human figures in yellow and purple, some appearing to be climbing or working with tools. The overall aesthetic is graphic and political.

TEMA 21

O ESTABLECEMENTO

DA II REPÚBLICA

Forzas Políticas e Constitución de 1931

Unha análise do cambio de réxime e a construción do Estado democrático.

DOCUMENTOS CLAVE

- Proclamación oficial
- Ideoloxías e apoios sociais
- Articulado constitucional

Orientacións da PAU: Obxectivos da Análise

- Explicar o **proceso político** cara á implantación da **II República**.
- Referirse ao **contexto socioeconómico** (crise e polarización).
- Afondar nas **forzas políticas** (a favor e en contra).
- Comentar as características da **Constitución de 1931**.

1. Proceso Político: A Caída da Monarquía

Xaneiro 1930
Dimisión de Primo de Rivera. "Ditabrande" de Berenguer.

Agosto 1930

Decembro 1930
Fracaso das sublevacións (Jaca/Madrid).
Ortega y Gasset:
"A monarquía debe ser destruída".

Febreiro 1931
Convocatoria de eleccións municipais.

PACTO DE SAN SEBASTIÁN
Acordo para derrubar a monarquía.

Ortega y Gasset: "A monarquía debe ser destruída".

2. Proclamación da II República (14 de Abril de 1931)

Voto Rural

Dominio monárquico e caciquil.

Voto Urbano

Vitoria republicana en 41 das 50 capitais.
Interpretado como plebiscito.

RESULTADO: Alfonso XIII exíliase.
Quote: “Unha treboada que pasará rapidamente.”

3. Contexto Socioeconómico e Internacional

CONTEXTO INTERNACIONAL

- A Gran Depresión (1929)
- Crise das Democracias
- Auxes dos fascismos

FACTORES INTERNOS

1. Sociedade Dividida: Reformistas vs. Revolucionarios vs. Bloque Tradicional.
2. Conflito Relixioso: Catolicismo vs. Laicismo.
3. Polarización Política.

4. Gobierno Provisional: Primeiras Medidas

4. Goberno Provisional: Tarefas Urxentes

1. CATALANISMO

Macià proclama o Estado catalán.
Solución: Creación da Generalitat
e promesa de Estatuto.

2. CONFLITO RELIXIOSO

Queima de conventos
(maio 1931).
Expulsión do cardeal Segura.

3. REFORMAS

Decretos inmediatos en
agricultura, educación e
exército.

4. ELECCIÓN

Convocatoria a Cortes
Constituíntes.
Sufraxio universal masculino.

The infographic features a central yellow circle with a halftone pattern, containing the title '5. FORZAS POLÍTICAS'. Surrounding this circle are four red rectangular boxes, each containing the name of a political party in white, bold, sans-serif capital letters: 'CNT' at the top left, 'FAI' at the top right, 'PSOE' at the bottom left, and 'ORGA' at the bottom right. The 'ERC' logo is partially visible at the bottom right. The background is dark purple and filled with various geometric shapes, including arrows, gears, and a torch, all in shades of red, yellow, and white. The overall design is dynamic and modern.

5. FORZAS POLÍTICAS

A proclamación permetiu a
participación de todas as cores políticas,
desde a oligarquía ata o anarquismo.

5.1 Forzas Políticas: A Dereita

Base Social: Oligarquía, Igrexa, burguesía, campesiñado católico.

MONÁRQUICOS

- Renovación Española (Afonso XIII)
- Comunión Tradicionalista (Carlistas)

AUTORITARIOS

- Falange Española de las JONS (J.A. Primo de Rivera)

REPUBLICANOS DE DEREITA

- Partido Republicano Radical (Lerroux)
- Dereita Liberal Republicana (Alcalá-Zamora)

GRAN COALICIÓN (1933)

- CEDA (Gil Robles) - Defensa da Igrexa e da orde social.

5.2 Forzas Políticas: A Esquerda

Base Social: Clase obreira, xornaleiros, intelectuais.

MARXISTAS

- PSOE (Julián Besteiro) - O máis organizado.
- PCE e POUM.

ANARQUISTAS

- CNT (Sindicato masivo) e FAI.

REPUBLICANOS DE ESQUERDA

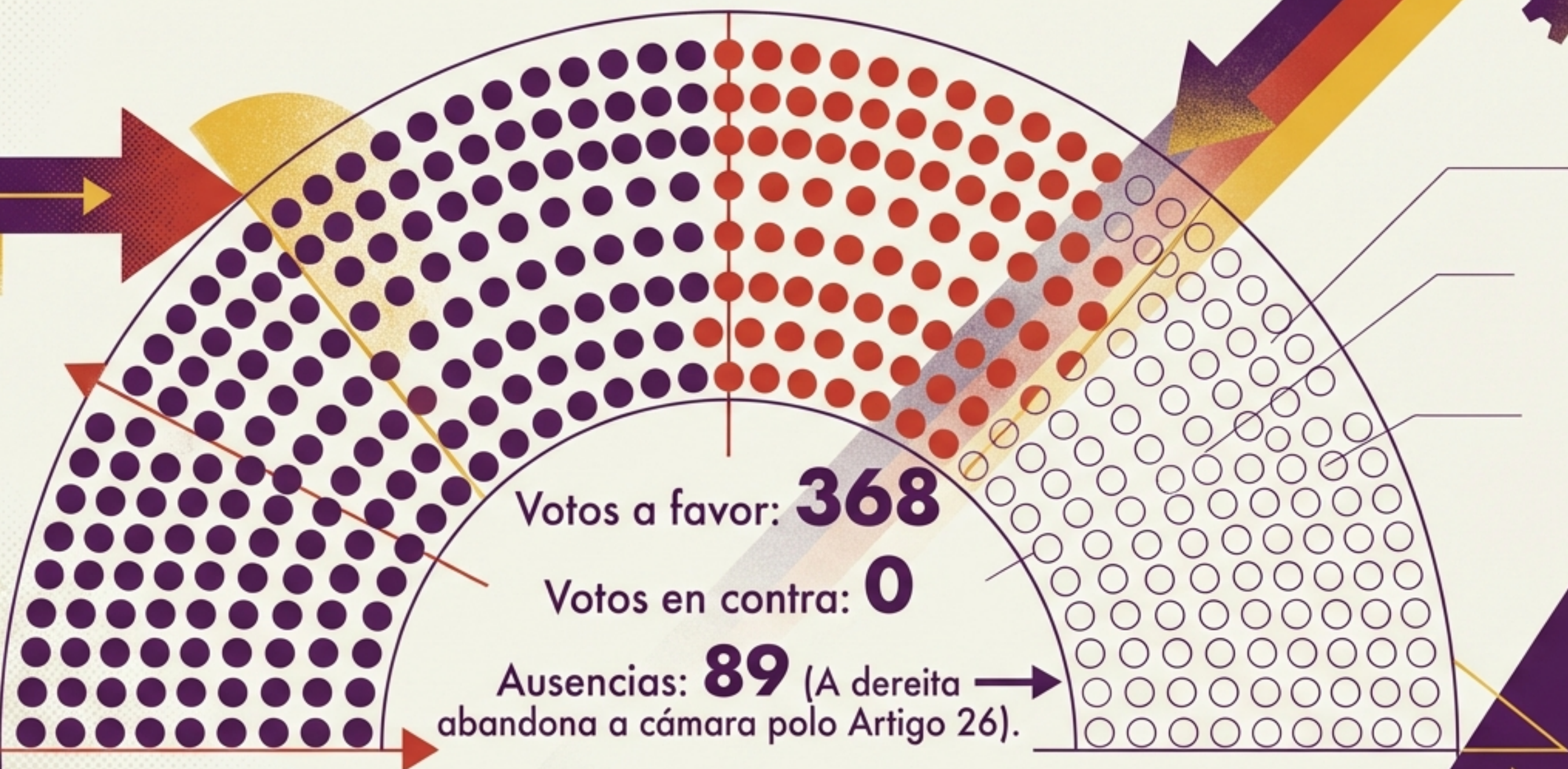
- Acción Republicana (Azaña).
- ORGA (Casares Quiroga - Galicia).

NACIONALISTAS DE ESQUERDA

- ERC (Macià).
- Partido Galeguista (Castelao e Bóveda).

6. A Constitución de 1931: Orixe

Aprobación: 9 de Outubro de 1931

Natureza: Progresista, sen referendo popular.

6. Constitución: Definición e Dereitos

**“República democrática
de traballadores de
todas as clases.”**

- Soberanía Popular.
- Sufraxio Universal: Voto feminino (Vitoria de Clara Campoamor).
- República Parlamentaria (Presidente da República vs. Presidente do Goberno).

6. Constitución: Laicismo e Estrutura

ESTADO LAICO (Art. 26)

- Separación Igrexa-Estado.
- Fin do orzamento de culto.
- Prohibición do ensino relixioso.
- Dimisión de Alcalá Zamora.

ESTRUTURA TERRITORIAL

- “Estado Integral” con Autonomía.
- Dereitos Sociais: Matrimonio civil, divorcio, ensino gratuíto.
- Economía: Posibilidade de nacionalización.

Conclusión: Luces e Sombras

○ AVANCE

Intento modernizador sen precedentes: Sufraxio feminino, Autonomía, Dereitos sociais

○ CONFLITO

Polarización política e social extrema + Crise económica = Camiño á Guerra Civil (1936).

Fontes e Referencias

Baseado no texto 'TEMA 21' de Miguel Abreira.

Incorporacións de Andrea Moreno.

Breve Historia de España (Julián Casanovas e Carlos Gil).

Manual de Historia de España (2º Bacharelato, Ed. Baía).